

اختلالات یادگیری

www.ketab.ir

حسین فلاحتی سرشت ، مهرداد احدی نسب ، هما چگینی

سرشناسه : فلاحتی سرشت، حسین، ۱۳۷۲-
 عنوان و نام پدیدآور : اختلالات یادگیری / حسین فلاحتی سرشت، مهرداد احدی نسب، هما چگینی.
 مشخصات نشر: قم: پیروان ولایت، ۱۴۰۰.
 مشخصات ظاهری : [۱۵۰] ص:؛ ۵/۱۴ × ۵/۲۱ س.م.
 شابک: ۶۰۰۰۰۰ ریال ۲-۳۸-۶۵۳۱-۶۲۲-۹۷۸ :
 وضعیت فهرست نویسی: فیبا
 موضوع: اختلالات رفتاری در کودکان
 Behavior disorders in children
 کودکان ناتوان در یادگیری
 Learning disabled children
 کودکان — روان شناسی
 Child psychology
 شناسه افزوده: احدی نسب، مهرداد، ۱۳۷۳-
 شناسه افزوده: چگینی، هما، ۱۳۷۳-
 رده بندی کنگره: RJ۵۰۶
 رده بندی دیویی: ۶۱۸/۹۲۸۹
 شماره کتابشناسی ملی: ۸۲۰۶۹۵۴
 اطلاعات رکورد کتابشناسی: فیبا

اختلالات یادگیری

حسین فلاحتی سرشت، مهرداد احدی نسب، هما چگینی

ناشر: پیروان ولایت

چاپ: اول / ۱۴۰۰

شمارگان: ۵۰۰ جلد

چاپخانه: مبین

قیمت: ۶۰۰۰۰ تومان

شابک: ۹۷۸۶۲۲۶۵۳۱۳۸۲

مقدمه

کودکی که به دنیا می آید ممکن است عالیت‌ترین و کامل‌ترین امکانات رشد را دارا باشد. وی ممکن است آمادگی داشته باشد و ظرفیت آن را که به شایسته‌ترین وجهی پرورده شود و برترین کمالات دست یابد. کافی است عادی به دنیا بیاید و خانواده و محیط مناسب در اختیارش قرار گیرد تا ببالد و نشو و نما یابد و جایگاه ارجمند خویش را در این دنیا بیابد. اما زندگی خانوادگی و محیط بهداشتی و آموزشی و اجتماعی و فرهنگی بسیاری از مردم جهان چنان است که دست یابی به چنین مقصودی را دشوار و گاه امکان‌ناپذیر می‌سازد. محدودیتهای محیط زندگی گروهی از کودکان چنان زیاد است که بقای آنان نیز مسیر دشوار و بزرگی ارقام فقر و بیماری و مرگ در کشورهای جهان سوم لرزه بر اندام آدم می‌اندازد و مشکلات عاطفی و رفتاری کودکان نیز که نتیجه ممکن فقر و بیماری و جهل و بد رفتاری و نابسامانی‌های خانوادگی و کاستیهای آموزشی و اجتماعی و فرهنگی است شدیداً مانع رشد و بالندگی و وصول آن به کمالاتی است که در خلقتشان مقدر شده است (نلسون، ایزرائیل، ترجمه منشی طوسی، ۱۳۸۷)

سال ۲۰۰۱ به عنوان سال بهداشت روانی اختصاص یافته است و در این سال تمام ملل جهان وظیفه دارند که سطح بهداشت روان خود، خانواده و جامعه شان را ارتقاء دهند و با افزایش دانش بهداشت و زدودن برچسب های مخرب زمینه های این رشد را فراهم آورند (شاه محمدی، ۱۳۷۹)

اکنون که دوران سرنوشت ساز سازندگی و بازسازی همه جانبه کشور با شتابی فزاینده آغاز گردیده است، زمان آن فرا رسیده است که برنامه توسعه و تامین تندرستی کودکان و ارتقاء سطح بهداشت خانواده و مدارس به عنوان بخش مهمی از سیاستهای ارتقاء بهداشت کشور و اساسی ترین حرکت در راستای تامین سلامتی نسل آینده ساز و تحقق بخش توسعه اجتماعی و اقتصادی آتی کشور، جایگاه و هویت واقعی خود را باز یابد. بدون تردید کاهش منابع، امکانات و اعتبارات مالی؛ کمبود نیروی انسانی آموزش دیده، رشد افزون جمعیت و بحران زیست که جملگی تهدیدی جدی برای سلامتی نسل آینده است موانع و مشکلات متعددی را در مسیر تحقق اهداف فوق الذکر ایجاد خواهد کرد. حل این مشکلات راهی جز مشارکت همه جانبه نهادهای اجتماعی به ویژه خانواده را باقی نمی گذارد. اما باید توجه داشت که مشارکت مردم بدون دادن آگاهی و اطلاعات به

آنان تحقق نمی یابد راه مشارکت همه ، آگاهی همه است (پالاهنگ ، ۱۳۸۴).

گرچه پیشینه توجه به نیازها و مشکلات روانی کودکان به عنوان قشر خاص و دارای ویژگی های منحصر به فرد خود و نه به عنوان بزرگسالانی کوچک اندام به بیش از چند دهه نمی رسد، لیکن در همین مدت کوششهای بسیاری در جهت شناخت، تبیین و طبقه بندی و ارائه روشهای درمانی برای اختلالات دوران کودکی و نوجوانی به عمل آمده است. طبقه بندی اختلالات کودکان این سوال را مطرح می کند که «چند نوع اختلال وجود دارد»؟

سوال اساسی در همه گیر شناسی این است که چه تعداد از کودکان در جمعیت کلی دچار این اختلالات هستند؟ همه گیر شناسی با تشخیص علل یا عوامل همراه با انتشار اختلالات در جمعیت نیز سرو کار دارد اختلالات رفتاری طیفی وسیعی از مشکلات کودکی را از رفتارهای پر خاشگرانه و تکانشی تا رفتارهای افسرده گونه و گوشه گیری در بر می گیرد. کودکان با اختلالات رفتاری بنابر ماهیت رفتارهایشان احتیاجات روانی ، تربیتی و آموزشی متفاوتی از سایر کودکان دارند. لذا برای آموزش ، تربیت و ترمیم

رفتارهای آنان لازم است چگونگی طبقه بندی این اختلالات با توجه به انواع و دشواریهای رفتاری آنان تعیین شود (عیسی زاده ، ۱۳۸۶).

درباره چگونگی طبقه بندی اختلالات رفتاری ، اختلاف نظرها و بحثهای گوناگون و فراوانی وجود دارد اشکالات طبقه بندی اختلالات رفتاری بنابر علل زیر می باشد :

۱- علل متفاوتی می توانند زیربنای مشکلات رفتاری مشابهی باشد و درمقابل انواع متفاوت مشکلات رفتاری می تواند از علل مشابهی حاصل آمده باشد .

۲- فراوانی و تنوع رفتارهای سازگارانه بسیار گسترده است .

۳- چگونگی شروع این گونه رفتارها و کیفیت رشد و پیشرفت آنان متفاوت است .

۴- میزان و درجه رشد آنان مختلف است .

۵- چگونگی پاسخ دهی این گونه رفتارها با روشهای درمانی گوناگون متفاوت می باشد (سیف نراقی و نادری ، ۱۳۸۰) .

آمارهای اپیدمیولوژیک نشان داده اند که تقریباً ۱۴ تا ۲۰ درصد همه کودکان از بدو تولد تا ۱۸ سالگی انواعی از اختلالات روانی را داشته و حدود ۳ تا ۵ درصد این گروه دارای اختلالات شدید روانی می باشند این

کودکان مشکلات مهمی در سازگاری به همراه نارسایی خانوادگی - تحصیلی و روابط اجتماعی زندگی دارند ، در هر صورت کمتر از ۱/۵ درصد کودکان نیاز به درمان دارند . با کمال تأسف و تعجب باید بگوئیم که در کشور ما به مسائل گوناگون و پیچیده کودکان به طور جدی پرداخته نشده است . این در حالی است که اختلالات عاطفی - رفتاری ، به ویژه وضعیت نامتعادل و تحول زندگی خانوادگی و اجتماعی در یکی دو دهه اخیر کشور ما بیش از هر زمان دیگری گریبانگیر گروههای وسیعی از کودکان شده است (عیمی زاده ، ۱۳۸۶).

نابسامانی های خانوادگی ، کمبودهای آموزشی ، پرورشی و بهداشتی ، جابه جا شدن گروههای اجتماعی و فشارهای ناشی از آن ، رشد نامعقول جمعیت ، مهاجرت های بی رویه و آوارگی ، فقر ، اعتیاد گسترده دل آزرده گی و افسردگی و پرخاشجویی و شکوه گراییهای حاصل از غیبت و فقدان سرپرست در بسیاری از خانواده ها و همچنین ناآگاهی های دیرپای والدین کودکان برای مقابله علمی عاقلانه با فشارهایی که زندگی جدید و ناآشنا و پیچیده کنونی به طور مستقیم و غیر مستقیم بر روانهای حساس و پذیرایی خردسالان وارد می آورد . و بسیاری عوامل دیگر سبب شده

است که اختلالات عاطفی و رفتاری کودکان وسعت بی سابقه ای بیابد (استارت، لوریا،^۱ ۱۹۹۸ نقل از عیسی زاده، ۱۳۸۶).

درچنین وضعیتی جا دارد که پژوهشگران و متخصصان تعلیم و تربیت و روانشناسی کودک هر چه نیرو و دانش و تجربه در توان و هر چه شور و شوق و دلسوزی در جان دارند به کار گیرند و بر این دشمن مهلک درونی بشورند و کمک کنند تا اختلالهای جانکاه عاطفی را از دلهای آسیب پذیر کودکان معصوم و دوست داشتنی بیرون کنند و رشد شخصیت سالم و متعادل آنان را امکان پذیر سازند.

نیازهای کودک

نیازهای مهم کودک عبارتند از اول؛ نیاز به محبت و امنیت عاطفی. دوم؛ نیاز به برخورد با تجربه های جدید و گوناگون. سوم؛ نیاز به تشویق و آگاهی یافتن دیگران از انجام کارهای مناسب و قابل تصدیق که کودک انجام می دهد. چهارم؛ نیاز به مسئول بودن و مسئولیت داشتن است. همان طور که طرد شدن کودک و کمبود محبت برای کودک مضر است، محبت بیش از حد به کودک نیز به طوری که وابستگی ایجاد شود

^۱ -Stuart and Luria